

еднокръвни, но отчасти сами тъ не умѣели да се възползвуватъ отъ това срѣдство, отчасти и самитѣ единовѣрци, за съжаление, малко обрѣщали на тѣхъ внимание. Впрочемъ, ако разгледаме внимателно историческитѣ обстоятелства, ще видимъ, че причината на това не е ни въ едното, ни въ другото. На младия руски ученъ, Венелинъ, се е представилъ случай да изведе на сцената неизвестното отвѣд-дунауско славянско племе и да запознае съ него единовѣрнитѣ братя. Венелинъ направи първата многообещаваща стжпка: но заветътъ, да се продължи наченатото, най-вече лежи на сърдцето на самитѣ българи. Тѣ сѫ длѣжни първи да излѣзатъ на това поприще; макаръ че, за съжаление, трѣбва да кажемъ, че тѣ спять дълбокъ сънъ. Ако нѣкѫде се мѣрне образованъ българинъ, то той, получиль възпитание между гърцитѣ и напоилъ се съ духа на еленизма, отстѣлва отъ своя родъ и иска да минава за грѣкъ, като скрива своето произхождение. Тѣхниятъ примѣръ следватъ и забогатѣлите тѣрговци. Образоваността и богатството, две срѣдства, които могатъ съ щедра рѣка да хранятъ народността, се отниматъ незабелязано отъ народа, който, оставайки въ тѣмнина и нищета, изнемогва въ невежество, преминаваще отъ роль въ родъ. По такъвъ начинъ хора жалки, изъ срѣдата на на самитѣ българи, считайки за срамно да се наричатъ българи или славяни, сѫ били причина да не се развие народността. Трѣбва да се победи този предразсѫдъкъ и да се изкорени злото. Нека ми бѫде позволено азъ да дамъ първия примѣръ за това. — Щастливъ ще бѫда, ако моитѣ съотечественици ме разбератъ и възлюбятъ родното, националното. Тогава ние ще видимъ славяни по тѣзи мѣста, дето сега отъ географитѣ и статистицитѣ, по пogrѣшка и по непознаване българитѣ, сѫ посочени жители отъ други племена. Доколко сѫ склонни българитѣ къмъ призванието на образоваността, ще покаже тази книга, описваща съ слabo перо тѣхния поривъ къмъ национална просвѣта. Моето желание не е да покажа своята ученостъ и да мина за писателъ — азъ не жадувамъ за тази слава. — Моето желание, моята цель се състои въ това, да бѫда полезенъ на моитѣ съотечественици, да направя добро, да ги поощря въ пжтя къмъ образованието. — Ще кажа просто: *Quid potui feci, faciant meliora potentes.*